

ДІЛО

ВІХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто пошт. шадн. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Новий наступ.

Львів, 31 серпня 1927.
Міністерство скарбу виготовило
радянський проект розпо-
ряду президента Річпосполитої
про примус ведення купцями тор-
говельних книг. Нас цікавлять
початкові постанови цього проєк-
ту. Вони звучать:

«На основі ст. 44. уст. 6. конституції
і закону з дня 2. серпня 1926 про упо-
вноваження Президента Річпосполитої
визначити розпорядки зі силою закону
встановлюючи отже:

§ 1. Кожний, що торгує (купець),
має вести торговельні книги, а саме ін-
вентар, денник і головну книгу на о-
снові заклад правильного книговодства
і захованням нижче поданих уста-
нов. Актильні спілки, командитово-ак-
ційні спілки з обмеженою порукою і
кооперативи мають вести своє книго-
водство в польській мові, всі інші, що
торгують (купець), якщо не ведуть його
в польській мові, можуть вести свої
книги в кожній іншій європейській мо-
ві латинкою чи кирилицею».

Цей проєкт розпорядку президен-
та оповіщено у фахових часопи-
сах, а крім цього появився він в ці-
сті у львівській «Хвилі» з дня 27.
серпня 1927. Він має бути проголо-
шений законом у найближчому ча-
сі і увійти в життя з днем 1. січня
1928 р.

Незваний нам ближче автор цьо-
го проєкту позавидував, видно,
напрям авторів языкових законів
Станіславові Грабському і за од-
ним почерком пера хоче завести
до тисяч українських, білорусь-
ких, литовських, німецьких і жи-
дівських кооператив та до акцій-
них спілок польське книговодство.
Авторові проєкту мабуть були не-
відомі постанови арт. 7 договору
про права меншостей. Уступ 2. цьо-
го параграфу звучить:

«Не буде видане ніяке обмеження
свободного уживання польським горо-
жанам якоїсьбудь мови, чи то в зо-
ставі приватних чи торговельних, чи
то в справах релігійних, пресових або
у якого роду видавництвах і на публич-
них зібраннях».

Ця постанова відноситься не ли-
ше до фізичних, але й до правних
осіб, якими є без сумніву коопера-
тивні спілки.

Таксамо авторові проєкту ма-
буть були невідомі постанови арт.
99 і 110 польської конституції.

В часі, коли міністр освіти Доб-
рушанський своїм розпорядком при-
значає, правда, в дуже обмеженім
обсязі українську мову у внутріш-
ньому урядуванні наших державних
і приватних шкіл, міністерство
скарбу приготувало проєкт, в якому
торговельним підприємствам, у
яких дуже часто нема ані одного
польського, велить провадити ді-
ловодство в польській мові.

Історія поневолених народів знає
дуже багато випадків обмеження
своїх языкових прав чи то на полі
школярства, чи в державних ко-
мунальних заведеннях, чи в су-
ді, адміністрації і т. п. Але не знає
жодного випадку, щоб державну
мову введено обов'язково до при-
ватних торговельних підприємств.
Якщо є акційні спілки і кооперати-
ви. Нема сумніву, що цю нову
проблему зацікавить і Рада
Союзу Народів підчас осінніх на-
рад і міжнародні кооперативні у-
станови.

Небезпека польонізації наших е-
кономічних установ велика. Укра-
їнські, білоруські, литовські, німець-
кі і жидівські посли повинні в цій
справі негайно поробити заходи в
якнайбільш рішучій формі у пра-
вительствених кругах. Не спу-
стить з очей цієї справи й Україн-
ське Національно-Демократичне
Об'єднання. Українські політичні
круги, економічні установи й коо-
перативи мусять повести планоу
боротьбу з черговим польонізацій-
ним наступом.

Володимир Целевич.

Про стан сучасної музичної культури на Радянській Україні.

2. Опера, концерти, «день музики», капелі.

Перша державна опера в Харкові
з українською мовою заснована 1925
р. 1926/7 влада українизувала оперу
в Києві та Одесі. Першою ідеєю у-
країнізації було стимулювати поя-
ву нових українських опер, яких до-
сі або не було або які лежали дов-
гими роками у рукописах. Вже за
цей короткий час повстали дві нові
українські опери: Яновського «Ви-
бух» і Золотарьова «Ганджа Андй-
бер».

Закри українизували оперу, довго
в пресі йшла дискусія, чи для ро-
бітництва взагалі потрібна опера, чи
це не мистецтво наскрізь буржуаз-
не. Ця дискусія скінчилась висно-
вом, що опера потрібна, але вона
мусить бути повного змісту, револю-
ційна по формі та ідеї. Тим самим
переміг погляд, що треба пірвати із
старою оперою, що співає про ко-
хання і видавигнути нові, важливіші
життєві проблеми. Перекладаючи
опери українською мовою їх одно-
часно виправляли ідеологічно, від-
кидаючи з них всі пережитки ста-
рого неревольюційного світогляду.
Таким робом опера «Намисто малю-
ни» користувачься релігійним сю-
жетом не впливала на слухачів ні-
яким релігійним елементом; із
«Фавста» відкинули всю «чортов-
щину», виправдавши її окремою
трактовою сюжету: Фавстів зробили
двох — старого і молодого.

Українська опера переломила за-
бобон серед московської інтеліген-
ції, що опери взагалі не можна уя-
вити собі українською мовою. У де-
яких випадках (як напр. при пере-
рібці «Князя Ігоря») самі росіяне
мусили признати, що опера в народ-
них українських костюмах і декора-
ціях вийшла куди краще як росі-
ською мовою. Цього мистецтва до-
конав теж Тичина у «Каці про ца-
ря-султана», перетворивши чудово
Пушкінський текст і художник. Пе-
трицький, який створив старуукра-
їнські декорації і до «Князя Ігоря».
У першій оперовій сезоні йшли в
Харкові «Сорочинська ярмарка»,
Мусоргського, «Намисто Мадонни»,
Вольф-Феррарі, «Фавст», «Севіль-
ський цирюльник», «Кака про ца-
ря-султана» Римського-Корсакова і
«Павли». У другій сезоні, загли ма-
теріяльних труднощів не могли ви-
ставити підготованих «Тараса Буль-
бу» та «Енеїду» Лисенка (у пере-
рібці, які підуть у найближчій се-
зоні, разом із «Радяновою дочкою».

Зате в минулому сезоні переклали
25 опер!

Як показав досвід, народна маса
реагує на оперу краще як інтелі-
генція, реагує безпосередньо, мов ді-
ти, захоплюючись музикою та ак-
цією. Щоб дати цій масі якнайшир-
ший доступ до опери, введено систе-
му абонаментів: 34 проц. цих або
підписників впадає у Харкові на ро-
бітництво, а 66 проц. на службови-
ків. Державні опери часто висла-
ють частину своїх труп на окраїни
і міста та провінцію, щоб популя-

ризувати музику. Такі поїздки ма-
ють скрізь незвичайний успіх.

Концертна справа в хаотичному
стані. Вона ще не монополізувала
державою. Приватні підприємці ма-
ють на увазі в першій мірі мате-
ріальний зиск а не мистецтво. Спро-
би монополізувати цю ділянку муз.
мистецтва вийшлись тамтого року у
формі концертного бюро, а цього
року у формі філгармонії. Вони
мають входить у зв'язки з чужинця-
ми артистами, що приїжджають на
Україну на гостинні виступи.

Торік завели вперше т. зв. День
музики, що стане щорічним радян-
ським святом, як день 1-го травня
або врожаю. Мета такого свята: 1)
виявити творчі музичні сили маси;
по селах іде перевірка одиниць із
музикальним хистом; 2) спонуля-
ризувати українську музику; 3)
відчитати спонукати аудиторію до
дискусії, щоб пізнати її музичні
потреби; 4) виховувати при допоміж
музики маси політично; 5) вести агі-
тацію, щоб підняти рівень музич-
ної літератури.

Скрізь, де були музичні школи
такий день скінчився повним успі-
хом. У Харкові всі музичні вистави
були безплатні; на периферіях мі-
ста дали в цей день 25 концертів.
Анкета дала чималі список оди-
ниць із музичним талантом.

Аналогічний характер мали і Бе-
товенівські свята. Їх організували
з думкою показати як соціальна ре-
волюція впливає на музичну твор-
чість. Бетовена вшанували не тіль-
ки як геніального композитора, але
як музику, що дав вислів револю-
ційним ідеям.

Слід згадати, що крім наведених
музичних організацій при всяких
клубах існують хоріві гуртки —
найнижча форма хорової праці. Вони
складаються від 16 осіб до 30. Крім
них існують окроутні капелі, з я-
ких деякі мають підмогу, інші зароб-
ляють сами. Так як «Рух» у Києві
а «Дух» у Харкові, що мають свої
громади по більших містах стоять
дуже високо; є в них від 35 до 50
осіб і вони мають добрий реперту-
ар українських композиторів і чу-
жинських.

Найкраща капеля це Д.У.М.К.А.
(Державна Українська Мандрівна
Капеля) вона передає свій досвід
окроутним капелям, а ці місцевим.
Перший її засновок був при уч-
тельській спілці у Києві 1915 р.;
пізніше вона поширилась і переор-
ганізувалась. Її диригент Нестор
Городошенко. Вона стоїть дуже висо-
ко і розпоряджає повним реперту-
ром: українським, російським і єв-
ропейським. Співає пісні майже
всіх народів Радянського Союзу їх-
ньою мовою і їздить у концертах
по всій його території: у Ленінград,
Москву, Грозну та Вілорусь. Її осе-
редок у Києві. При ній викладають
навіршні диригенти та професори
музичних шкіл.

Менших хорів на Рад. Україні ба-
гато: від 1500—2000. У сам склад
Муз. Тов-а ім. Леонтовича входить
їх 1014.

Славчанські думи.

(Лист зі села.)

Гірська панорама, яку оглядається з ві-
кна величезного поїзду по дорозі від
Львова до Лавочного, будить не лиш ес-
тетичні почуттями своїми живописними вер-
тоїти. В інтелігентного глядача вона бу-
дить також ряд дум про давню й надалі
минулу, про те минуле, що в ХІ столітті
почалося кріпавим поратунком двох бра-
тів нашого нляжого роду над Опором, а
ніж за пашої пам'яті закінчилося кітими
Січових Стрільців на Мазієві. Згадав про
гостиню моголіа у ХІІІ столітті в Тухол-
щині, хоч вона з певністю виглядала інак-
ше, ніж у полісті Франца, може заповнити
нашу уяву безліччю картин палічного стра-
ху, що глав населення з доміа у безсвітлі
бори таксамо, як хочби в невеличкіх дин-
и в пам'яті про Довбуша й Довбушів
у ХVІІІ столітті, змальованих у полісті
Устїлювича, спонукує озиратися на сї-
дамі владі й у пашадні, приголомшені
бухом нового життя. Чи мало над чим
пригадується?

І снувалось би думи про минуле в без-
конечне, колиб не закінчилися стінки.
«Slawke-Slawko», — читаю на стіні
станційного будинку, «Таласса, таласса» —
пригадується мені оклик давніх греків.
На радіощах давні сиріакузи греки, по-
бачили море; на радіощах тут хтось дини
по польськи випивав вилку місцевості,
змінуючи ранішні наші у двох мовах.
Символ новітніх відносин. Їх а пізнаю на
кожній кроці у Славську.

Громадська була над шкільною горою
в селі проти церкви, обліплена плакатами
в урядовій мові, а тутже вище неї убога
дерев'яний хрестин з написом: «Павло
Амброзіуш, Січовий Стрільць, 1914» —
ліжже ново згадується!

Від гуртка жидів, що розсїялись на при-
дорожній лані від переконної огорожі, до-
носиться до мене, мов разхання маб, сїм:
«Idu lasem irzy boginie», а тутже галда,
микаючи мене, знімає палаток і лаяє:
«Динь добрий!» — Як воно допасовано!

Цару кроків від церкви, при головній
дорозі серед села, коршма а крамничі за-
хожих жителів в Мадирщині, трохи далі
друга а третя коршма також жидівська,
а крамничі жидів кооперативна на від-
шків, остеронь у бічній уязі; так видно
я повинно бути, щоб до церкви в часі
Служби Божої чути було коршменний гар-
мідер, а до крамничі й так собі зайде, ко-
му по дорозі.

Великий поверховий будинок, також се-
ред села, — задоволено, приміщення та-
тальні «Просвіти», Коса Стефанова а «Ду-
га», бо все воно є в Славську. Де там!
З отворених вікон долинає до тебе гомін
сабатного молотка. То літніа-жиди зі-
нілися на молитку. Тут іх і менше слору
А читальники, хоч і мають якусь хатину,
схилились у вітну годину на веранді в до-
мі о. деп. Катмарського, котрого старанни-
сті українські організації в селі а держав-
ні іхось, бо комісарщина досі мала свої
клятиці, а провадженіє при громадських
виборах, іще не проучувалось.

Нам уже знається досі, що те Славське
має сильно мішане населення. Так ні! Їх
1500 душ а тут лиш 35 української на-
селення, в тім часі 13 душ польської.
Колоніє не те, а в школі буває усе поль-
ське. А так іще тутешня 2-класівка, до
якої було записаних осіб 140 дітей, а
двохлітню школу; побіч єврейської
двохлітньої а М. Сембратовичної дво-
хлітньої є ще польська, жидівська початкова
шкільна а єврейська.

Далі села радіє Славську його націра-
дський чужинський талант? Ніколи

чим жвавіше сила — податковість са-
мого населення. Податковість у парі з дріб-
ним експлуатаційним, яке манить сподіван-
ням селянських мас і наслідку літні-
ця, чи й з інших прогромадських дива-
цій, що в подбудуванні собі тут уже давніше
своє „Schranisko“ Німечки і в голові по-
вернуло таке, що добра громада ко-
ментаря мала б новим опанувати основ-
ний наслідок гостей виключно на власну ко-
ристь, наспівуючи бильму, ніж усе інше
дрібних достатків разом узяти, хочби
кривилося використати конкуренцію з кіл-
кома жидівськими підприємцями. Комі-
сарська, правда, в останніх днях свого
судування почала думати, ніби то до-
бути з літників шось більше для громади
б додумалося до того, щоб покласти на
них літницьку таксу. Але за що? За які
вигоди? Про це ніхто ніхто не подумав.

Від кооперативної, громадської ради,
котра — мовля сподівалася — мав уряди-
вати або побачити, натхнені не лиш ро-
здуми використання всіх можливих серед-
ств для опанування ситуації, а пий
найшкоро село, але й для привернення
йому певного, природного характеру, що
брав єдиною охороною перед моральною
руйною. Церква і школа, котрі в тій раді
мають своїх ідентичних представників, по-
кинули тут якнайбільше посібити, маючи
за собою добру славу в давнього часу. Аби
лиш поділати воєн, щоб та добра слава
ожива в свідомості населення, котре й
припадало й не буде на ній своїй повазі
в гордості при літничні в напівовини
атементами.

Коли в 1900 р. вперш був у Славську,
мені вже тоді було важко згадати в та-
кий мисленнєвий його, які зміни би скла-
дали шось докладніше про Миколу Устїя-
новича, котрий, бувши в Славську цілий
травень літ парком (1840—1870), вважав
в ним славу своєї письменницької і гро-
мадської діяльності, а предків свого-
співісних славу змальовував у своїх пи-
саннях як спосібних до благородних учин-
ків і високих подвигів. Сьогодні й не
питати нікого про Устїяновича. Дехто з
читальників мав може в руках його пи-
сання, видані „Просвітою“, таї тільки. А
прецизь же не без користі було воно,
коли так бодал раз до року, от хоч би
в день св. Миколи, пригадалося його
славчанам, поминувши в церкві, розпові-
ши дещо в читальні, прочитавши й по-
яснивши дещо з його писань, перепліта-
ючи виклад і читання співами чи декла-
маціями школярів. Культ пам'яті Устїя-
новича в впливу з будження історичних
традицій Славщини був би для славчан,
таї не лиш для них самих, а й для цілої
Славщини, спасеннічий, ніж культ па-
м'яті визначної, але посторонньої оди-
ниці. Це був би локальний культ — що
права, але він без сумніву дав би зго-
дом тривкі основи для інших культів
загально-національного характеру.

Вагу локальних культів, вагу устрою-
вання торжественних роковин, зв'язаних
в особами чи з подіями місцевого зна-
чення, давно зрозуміли інші народи. По-
тики недавно видали навіть спору книгу
Марії Богуславської про „Ročníce Na-
rodové“ з поученнями й матеріалами, по-
трібними для устроювання їх. Знаєте
в тій книзі не лиш пригадки про найви-
значніших діячів і про найголосніші по-
дії з минулого Польщі, але й про такі:
„Jak defet wyprzedzi Niemców z Poznania“,
або: „Jak Marysia Niemca rozbrała“,
чи про „Defet lwowski“ таї інші лю-
дальні пригоди подібної вартості. Та
ще й говориться з приводу той кни-
ги: „Нема сумніву, що національні
торжества мають величезне виховне зна-
чення і вельми можуть сприяти до
загартування духа нації. Та й нема міста
або села, де не устроювано торжества
чи свято 3. мая, на роковини застопа-
дового чи січового повстання чи на па-
мятку визволення Польщі у великій вій-
ні“. А в нас? На Шевченківські роковини
до Львова чи до іншого міста ані на по-
минки Січових Стрільців на Майдану з
палених сіл і містечок людей не стягну-
ти, в сотні місцевих заслужених діячів,
тисячі розсипаних по краю, свідчати мо-
тило Січових Стрільців і українських
воєнк сповнило що-раз густішим туман
забуття. Пора-ж нам, країна пора той ту-
ман розганяти! Пора не лиш Підлісню
згадувати свого Шашкевича! Жили й по-
трудилися в свій час у своїм краю, а
все для цілої нації, Головацькі, Подо-
линські, Гарасевичі, Талаченки, Кача-
ки, Вербицькі, Трещанівські і багато ба-
гато інших. Таї не один Павло Амбро-
зійчук спочив у забутті славчанській мо-
гилі, поклавши буйну, молодечку голову
за славу України. Не оцінить, не пою-
бить ширю слави великої України, хто
не дорожить славою найближчого сво-
ього оточення, свого села, містечка,
повіту. Отримто для виховання, для за-
гартування нації треба нам плакати мі-
сцеві культу крапих синів П. крапих П.
маніфестацій. Маю всяку надію, що скор-
ше чи пізніше мене зрозуміють поклима-
ні: в Славську і в сотнях подібних місце-
востей помянуть раз у рік при участі ці-
лої околиці своїх заслужених не лиш до-
брий словом, але й якимсь культурним
чи гуманітарним ділом — закупом кни-
жок для молоді чи створенням захисту
для сиріт, уфундуванням пам'ятника чи
пам'яткової таблиці, складкою на стипен-
дію для спосібного свого школяра чи
на підмогу для громадянського смерта
в своїй громаді, заснуванням курсу для
неграмотних чи церковного хору. Маю
надію, що забута могила Павла Амбро-
зійчука в Славську, а дальше й сотні по-
добних могил деінде стануть неважко
місцем щорічної прощі і просвічення
для місцевого населення й заяснюють гід-
ним пам'ятниками — свідцтвами пошан-
и й любови для покійних, свідцтвами
національної зрілості живих.

Приходить до мене онді славчанський
азда з бляхою на рамени — урядовець,
бачите, приходить і кладучи несміло на
стіл карточку паперу, каже: „Добре
вечір!“ Главну збірку жертв на польську
гімназію у Сколім. — „То ви на польську
гімназію збираєте?“ — питаю зацікавле-
ний. А він мені з місяця: „Кеди сі влізло
нейдан вроні, муше крацає, як вони!“
Я й не питаю, кого він називає вронями.
Мені лиш мимохіть тут-же пригадався
й Павло Амброзійчук. Чи спилось одному
або другому, що вони влізли між воро-
ни? Чи спилось? А таки сьогодні це го-
тово стати фактом. Славчанський урядо-
вець знає про ворони; не знає про Устїя-
новича ані про Амброзійчука, бо колиб
знав, говорив би інакше.

В Славську, в день Спасу 1927.

Д-о В. Ш.

За гуманістичні відділи.

Нарада в справі гуманістичних відділів
при акад. гімназії.

Як було заповішено в комунікаті На-
родньої Організації українців м. Львова,
відбулася передучора (в неділю в полуд-
не) в залі „Української Бесіди“ друга по-
фєрїна нарада в справі звинення Кура-
торією львівського шкільного округу
гуманістичних відділів при академічній
гімназії у Львові. Наради численно зі-
браного громадянства відкрив іменем
Народньої Організації її голова п. Ам-
броз Березовський, що в короткій про-
мові пояснив предмет наради, після чого
вибрано предсідником наради о. ради.
Олександра Стефановича, а секретарем
п. Василя Шевчука.

Дотеперішні заходи в цій справі, як свої
власні, так і в характері члена місцевої
Шкільної Ради і члена комітету батьків
та Народньої Організації у різних чин-
ників шкільної влади амальован ядерно
о. Стефанович. Шан. промовець пригадав
перш за все хід бесіди, яку мала делега-
ція в Кураторії перед фєрїями. Куратор
заявив тоді, що він готовий на бажання
компетентних українських чинників пере-
містити одну з класичних українських
гімназій у Львові з класичного типу на
III-тї гуманістичний, але варадження
свого в справі звинення гуманістичних
відділів при головній українській гімназії
не відавє назад. Одно може він для деле-
гації зробити, а саме предложити круче.

ний йому меморіал міністерству освіти
у Варшаві без свого внеску до вирішення.
На таку заяву куратора делегація засте-
реглася рішучо проти якихнебудь пере-
мін українських гімназій у Львові й за-
явила, що українська суспільність не від-
ступить ніколи від оборони своїх прав
на гуманістичні відділи при головній у-
країнській гімназії у Львові і буде того
права до останка боронити. Дальше о. С.
подав зміст телеграм від комітету бать-
ків, від Народньої Організації і від себе
до Варшави, а також інтервенції у міні-
стра освіти Добрушського, головно сен.
Черкавського, зазначаючи, що заходи ті
не увінчалися досі ніяким позитивним у-
спіхом. Всеж таки шановний бесідник е
той думки, що випускати нам цієї справи
а рук ніяк не можна: нам треба копежно
і всіми можливими способами старатися
цю заборону відхилити. Ми не знаємо,
що робити з молодію в числі сорокіль-
кох хлопців, що посвятили свої роки в
тім напрямі й були вже вписані до IV.
класу той школи, а тепер лишилися на
леду. Набутого нашого права до тих від-
ділів нам ніяким робом не вільно зріка-
тися.

Над цим представленням справи роз-
винулася оживлена дискусія. Перший за-
брав голос запрошений на ці наради ві-
зитатор середніх шкіл д-р Іван Копач,
який повідомив присутніх, що дотичний
рескрипт про звинення гуманістичних від-
ділів при головній українській гімназії у
Львові написав уже з міністерства освіти
до Кураторії і він буде на днях поданий
дирекціям обох гімназій до відома. Даль-
ше бесідник заявився проти переміни
дотеперішньої української гімназії з клас-
ичного типу на гуманістичний, бо ува-
жає невиробований вже віками тип класи-
чний за влучніший і корисніший для
освітлення середньої освіти і приготуван-
ня до вищих наукових студій, хоч зреш-
тою думає, що також тип гуманістичний
є копе потрібний, зокрема для середніх
шкіл дівочих. В дальшій дискусії заби-
рали ще голос пп. Оргів, Галідей, Бере-
зовський, Бадлюк, Добрушський, Ясінчук
і інші.

У висліді наради вирішено вислати ше
раз делегацію батьків до куратора й до
воєводи з відповідно умотивованим ме-
моріалом і представленням того велико-
го огічення, яке серед української су-
спільности викликало таке печальне і крив-
дече наші набуті права варадження. До
складу осіб той делегації вибрано о. ради.
Стефановича, през. Дещкевича, д-ра
Шурата й інж. Дурбака. На тім наради
покінчено.

А. Б.

Вибірчі висліди.

ЧОРТКІВЩИНА.

Дальшій вислід виборів у чортківському
повіті такий: Ягольниць-село: на 32
радинх вибрано 32 свідомих українців.
Косів: на 48 радинх вибрано 20 українців
і 28 поляків. Ромашівка: на 32 радинх
вибрано 32 українців. Сосуляка: на 32
радинх вибрано 30 українців і 2 поляків.
Скородинці: 7 українців і 33 поляків.
Білий Потік: 5 українців і 19 поляків.
Семаківці: 4 українців і 20 поляків. Ба-
зар: 23 українців і 9 поляків. Полівці: 30
українців і 10 поляків, крім того один
польський вірліст. Тут аходить до ради
одна жінка (жінка священника), а крім
того є 4 жінки заступницями. Поляків
вибрали своїми голосами жиди з і. кола.
Полівці-колонія: 9 українців і 3 німців.
Джурин: 8 поляків і один польський ві-
рліст, 1 жид, решту (31) членів ради
складають селяни москвофіли старого по-
крою, хлібоїди і ледяні кількох свідомих
українців. Жиди, не зважаючи на свій

ний натиск офіційних чинників, пішли
проти москвофілівсько-хрунського-поля-
ської лінії разом зі свідомими українця-
ми. Проти жидів неже тепер за те нагілку
місцеві жандармерія, Слобідка Джурин-
ська: вибрано самих поляків. Шульга-
нівка: всі 32 ради українці. Мухавка:
27 українців, 13 поляків. Залісе: 16 украї-
нців, 16 поляків. Улашівці: 25 українців,
15 поляків. Ягольниць-місто: 4 українців,
18 жидів і 26 поляків. У самому Чорткові
вибори мають відбутися пізніше; коли
не знати. Тимчасово іменовано прави-
тельственного комісара в особі нот. Ми-
халовського, а до прибічної ради покля-
кано 5 поляків, 5 жидів і тільки 2 украї-
нців (д-ра В. Єлєтровича і д-ра І. Грин-
чинича). Що стоїть на перешкоді пере-
веденню виборів, ніхто не знає. — За-
гальний вислід виборів у чортківському
повіті для нас некорисний. Во не тільки
зросли сильно польські впливи, і то на-
віть у таких селах, де ніколи поляків не
було, але до того більшість наших рад-
них — це люди мало свідомі, що стоїть
під більшим або меншим впливом хайдо-
лів. УНС розвиває в Чортківщині живу
акцію і викazuje впливи в Косові, Ромаш-
івці, Джурині, Криволупі, Базарі, Шуль-
ганівці, Залісі й ін. селах. На жаль, з
нашого боку тієї розкладовій роботі май-
же не видно протиділяння.

Відгуки дня.

Підпюте.

(Описи вражіння і природи.)

V.

Літники дуже люблять палити вте-
ром ватру. Олії кажуть, що це тому, бо
люблять ясність, другі кажуть, що тому,
бо на десерт кроків за ватрою але ні-
чого не видно. А ріша треба зберігати.
Вибиратись по нього парами і по ці
години бодай один патик знайдеться.

Ми розпалили вогонь над берегом
Лімниці, адалека від хат і старини
близько хатів, до всякого ріща — сві-
жій душа забалає.

Ледви один з нас дістав дихавця
від піддування, а двоє понесли убо-
ня при розпалюванні, як уже піде по-
риство плавало від прекрасного дму-
що крутилося на всі сторони. Треба б
на якийсь час відступитись, щоб тро-
ху розгорілся.

Не минуло й дві години, як анжело
полум'я й обагрило все кругом. І хай
повні сухого ріща, і пруді хваї Лі-
мниці і „Кедрову палату“, що розсіла
на горбочку і довеньку хату архієпископа
Рудольфа, що видніє з другої сторони
Лімниці.

„Кедрова палата“ і довенька хата Ру-
дольфа... В обидвох я був, обидві огле-
нув, обидві пахнуть кедром і старини
ліпшими часами.

В „Кедровій палаті“ що крок — то
герби Сембратовичів, у довенькій хаті
що крок — то оленячі роги. Герби олі-
ни, що ставоб на обділення всіх алу-
щих нобілітацій, роги стільки, що об-
ліна би всіх мужів, які своїм життям
всали в гори.

Рудольфова хата перемінилася на
музей. Люди заходять туди, оглядають
дивуються. Якто? Цісарський син — з
всїя обстановка в простім хлопеськім ста-
лю! І то не в німецькій або хоч поль-
ській, а українській.

Сумують отині, нудьгує стід дармо-
прекрасне бойківське ложе під відно-
ним baldachimom... Крамні чвері агаду-
ють...

Віджав суди колісь архієпископ і
дворяни. Гули роковини, неслася пі-
ня, отрізали пам'ятини. Як тут ондіна-
ликі тут почері бували! А найкраша з
усїх вечер — Марія Вечера...

Минуло — як усе минає на світі.

Палахкотить огонь нашої ватри. О-
ліпні янчики високи здіймаються ажур-
но, піднімають галузя смереки, іскрами сип-
лять на воду. Довкруги мовчаві бора,
притаїні, задані в огонь.

Між нами зринається пісня, але ти-
не засоромдла. Така краса дозволу, що
до неї нічого вже не можна додати.
Палахкотить огонь... Тріщать у полу-
мінні галузки, веселим шумом гаво-
рять Лімниці...

Тихо! Шось наче закінчилося!

То серце чавсь!...

Чи відпавється на його лоз другі?

Палахкотить огонь тріщать галузки,
гаморить Лімниці.

Не чути...

Галактион Чиж.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

до всіх шкіл і на всіх мовах продає тільки
КНИГАРНЯ НАУК. Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА
Львів, Ринок ч. 10.

362

1-3

шли у етні скарб з 7-го століття після Хр. Цей скарб складається із золотого дреста з ланцюжком, із золотих контиків, золотих медальйонів, перстень, прикрас шнурів з амбрі та карнеолів, золотих монет із добрих вивантажених пісирів Герасія, Герасія-Константина і Губерія-Константина. Крім цього пайшли там останні залишки аброї, штилетів, дуків, ваа, шкіряного апарата.

— Цирки у СРСР. Дирекція державних цирків у СРСР, рішила вибудувати 5 нових монументальних цирків. Цирки, з яких кожний міститиме 3000 осіб побудують у Харкові, Ростові на Дону, Катеринославі, Кавані та Тьвері.

— Ниякини на відданні. Навіть на сьняжний прийшов тяжкий час: не мають кандидатів на мужів. Свіжа англійська статистика (маючи мабуть на думці статистика Уельського, завантаженого „старого завадлера“) повідомляє всіх, що хочуть „чатого“ оженившись, що в Європі є такі книжні кандидати: Іспан, румунська знайка 18 літ, італійська Джованна 20 літ, лужембурська Люсія 29, болгарська Валюка 25, данська Фелора 17, шведська Марта 25, грецька Ірина 22 роки.

— Примхи моди. Мистці-малюрі мають нове джерело заробітку. В Європі починає входити в моду заняття прикрашувати візна авт гарними красеннями. Досі багачі вішали у вікнах авт різні ладки на нитках і інші „фетиші“ від пещасливого випадку. Нова мода має імовірно влекти пасажирів катастроф: задивлені в малюнок, вони не анітують коли падуть з авт.

— 50.000 відкинутих кандидатів. До елпих шкіл у СРСР може вступати хто хоче, але мусить раніше адати вступний „спит“. Не диво, що в Ленінграді аголошлось до іспитів 30.000 кандидатів, з того прийняли всього 5.000 осіб. По всьому Радянському Союзу перепало при іспитах до вищих шкіл 50.000 осіб.

— Обережний наряд. Цими днями прийшли до Франції бувані американські жовніри, що відбували службу на фронті підчас останньої війни. Віддаючи вони підписали контракт з чю-вортським товариством обезпечення на 175.00 дол. відшкодування, на випадок... який між Францією і Америкою... вибух... війна підчас їх прогульки!

— Світлова вселянка. Японія заперече бупім-то відновила переміра з Англією. — В Атенях аорганізували фашистську партію на італійський аразок; її члени мають жовті сорочки. — Америк темік Бертрауд Болтвуд, відомий з різких висловів, отруївся. — До Вілла прийжав іпогітіто ним, кронпрінц, як дриятва особа. — У Чехословаччині подешевіли залізничні від 1. січня 1928 р. — Заперечують звистку бупім-то парі егославянський і болгарський мають зустрітись. — В одному праському банку урядовещ накарза на 50.000 дол. — Проф. Воронов, що відмолює всіх на фронті, Рівірі сам амішовав свої сиди чих вакацій на Семерінгу. — Реполуційна македонська організація пірвала секретаря софійської політ. поліції Апаназова, засудженого лею на смерть за аразду. — На протязі липня було в Закопанім 2.695 осіб, себто на 2000 осіб більше як в 1924. р. і на 1500 осіб більше як у липні останніми роками.

— 3 кіна. У кіні „Паліо“ комедія в 8. діях „Потоп“ з братом Чарлі Чапліна і драма в 8. діях „У паші крокодила“ в Ляйноу Девіс, Уніноу Вапшоу і Еріком Берасі. — У кіні „Копернік“ нова фільма „Личата під контролем“ в Віржінію Лі Корбін.

КНИЖКА ДЛЯ УЧНІВ ВИЩИХ КЛАС: ШЕВЧЕНКО І КНИЖКА РЕПНІНА Михайла Возняка.

Дуже цікавий епізод із життя двадцяти-десятилітнього Тараса Шевченка з часу його першої подорожі на Україну. Ціна 150 злот. Замовляти в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10/11. 2-3

Дописи.

ТУРЧАНИНА. (У відповідь дописувателю про виборчі висліди). В „Ділі“ ч. 183 з 18. серпня ц. р. появилася допис про виборчі висліди в турчанинському повіті. Дописуватель вибрив собі всього кілька рядків з газети і перепіс позитивний вислід виборів, з на прикінці звіту не мине й слова Глодзель і пише: „У Глодзі вибрано до ради жовка учителя і священника

(їх мужів не вибрано)“. В протиставленні до вибору жовок учителя і священника замітка, що їх мужів не вибрано, є того роду, що може викликати непорозуміння, тому годі її поновляти й не відповісти на неї. А саме правдою є, що моя жінка й жінка учителя увійшли в громадську раду, але неправдою є, що їх мужів не вибрано, бо так є як і учитель, шклом не бажали собі а особистих почини входити в склад ради й зовсім не кандидували на радних. Маючи довіря в громаді, оба ми були покликані на членів виборчої комісії і при устїм голосуванні не приймили взагалі голосів на себе, хочби а огляду на те, що вже наші жінки в IV. колі увійшли в раду. Правда, силою обставин, проти свого бажання, після резистанції одного з вибраних в I. колі, увійшов я в раду, а бравши все такі поважне число голосів на себе при голосуванні картками в I-ім колі. Вкінці позволю собі зауважити, що краще й цікавіше було б нам, читачам, довідатись дещо про виборчі надужиття, без яких не обійшлося і в турчанинському повіті, а про які дописуватель не згадав, як рівнож про причини незорганізованости українського населення міста Турки й Борні, що так фатально вишло при виборах. — о. К. Г-ч.

3 судової салі.

Відомі виборів.

Тимко Паньків з села Гаї к. Львова вислав у травні цього року два листи Яноні Свентковському, дир. школи в Гаях, якому грозив спаленням матку й утратою життя, коли не заперестане науки польської мови в тамешній школі і не усуне одного поляка в Гаях Гороша з членства місцевої шкільної ради. Окремий лист вислав Броніславові Дроновичеві, мельникові в Гаях, а погрозою, що застрелить його одного сина, коли він буде мішатися до громадських виборів. Оба листи підписав якийсь „Комітет Правди“. Поліція почала негайно слідство, але автора не могла найти. Щойно при громадських виборах у Гаях поліція впала на слід автора на основі одної повновасти, виповненої тим самим почерком письма, яким були написані оба інкриміновані писма. Тимка Панькова негайно арештовано, а прокуратура виготовила йому акт обвинувачення за злочини з § 98 і 99 кз. Дня 26. серпня ц. р. в окружному карному суді у Львові відбулася розправа і Панька Тимкова, який признався вповні до авторства тих писем, радник Соколовський засудив на 2 місяці в'язниці. А що Паньків сидів майже два місяці в слідчій в'язниці, то за кілька днів з неї вийде. Обвинувачувач прокуратор Ноліський, боронив адвокат д-р Лев Ганкевич.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабасевича:

Монастирська:
1. IX. „Іспанська муха“.
2. IX. „Царевич“.
3. IX. „Лень і ніч“.
4. IX. „Утоплена“.

Бучач:
5. IX. „Ой не ходи Грицю“.
6. IX. „Царевич“.

Позір! Бережанинці! Подвесьте до відомо Тов. Студентам бережанського повіту, що дня 6. вересня ц. р. в год. 10 раню, відбудуться в салі Бесіди студентськї сходи, в справі переведення збірки в міській студента. Просить о численну участь.

Валис до Музичного Інститута ім. М. Лисенка, філія в Станіславові відбудуться в днях 1 і 2. вересня по полуд. в кімнатах Інст. вул. Голуковського ч. 20 I. пов. Наука зачитється дня 3. вересня. 377 1-2

Оголошення. В справі прийняття до Української Господарської Академії в Чехословачській Республіці (Подєбради), що складається з 3-ох факультетів: агрономічно-лісового (відділи: агрономічний та лісовий), інженерного (відділи: гідротехнічний та хеміко-технологічний) та економічно-кооперативного (відділи: кооперативний, статистичний та економічний), з чотирьохрічним курсом навчання на численні запити додатково оголошується, що як звичайні слухачі можуть бути прийняті тільки ті особи, які мають матуру з гімназії чи реальки. Особи з матурою учительських семінарів та інших фахових шкіл середнього типу мусять складати додатковий іспит або матуру відповідно до вимог подіючих факультетів. До задачі таких іспитів можуть вони бути зачислені тільки, як вільні слухачі. Прохання надіслати по адресі: *Ukrainska Hospodarska Akademie v C. S. R. Latne Poděbrady.* 299 1-1

Гриць Остапович Львів має лист в Адміністрації „Діло“.

Позір! Члени (и) і учасники (и) Сокола-Батяка! Руханкові вправи зачитують дня 1. вересня ц. р. в доміні С. Б. при вул. Руській ч. 20. Зголошуватися в канцелярії Т-ва. Про час вправ поінформує урядник. (Начальник вправ С. - Б.) 369 1-3

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи УПТ. в Коломиї“ відбудуться дня 18. вересня 1927 в год. 1. по полудні в салі Народного Дому зі слідуємим порядком дня: 1) Відкриття зборів, 2) Відчитання протоколу з послідних Заг. Зборів, 3) Звіт з діяльності Старшини а) секретаря, б) скарбника, в) господаря, г) організатора, 4) Шкільні заїти, 5) Звіт Контрольної Комісії, 6) Дискусія над заїтами і ухвалення Старшини абсолютної, 7) Вибір нової Старшини і Контрольної Комісії, 8) Вибір делегатів на Заг. Зїзд Р.Ш. у Львові, 9) Внески і запити. На випадок недостатці потрібної кількості членів відбудуться збори о годину пізніше без огляду на кількість присутніх членів. За Старшину Кружка „Рідної Школи“ УПТ. в Коломиї: Д-р А. Чайковський голова, Д-р А. Задурович секретар. 374 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

17 ЗОЛ. коштує ланцюшок 14 карат. золотом з Матір Божою у Мандля, Коперника 14. 1773 16-?

ПРИЙМУ учеників на мешкання з цілим удержанням, відомість вул. Каспра Бочковського ч. 4. I. пов. п. Сафянова. 367 2-3

ЖІНКА недужа на ум літ 35 середнього росту називається Маринка Присляк видалилася з дому, хто знав би місце її перебування буде ласкавий повідомити Ілька Присляка, Мочанівка п. Богданівка. 369 6-6

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за гоівку і на рати від десятих літ з найліпшої сторони власна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 18-?

КОСІВ Пенсіонат п. Лукашевської поручає на літній і осінній сезон соняшні покої, першорядний харч. Зголошення: Евгения Лукашевська, Косів. 220 4-4

НАЙШВИДША метода вичування новітніх мов, як також стенографії, писання на машинах. *Ecole française*, Баторія 34. 350 2-6

НАУЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ З. Ольшеського Львів, Куркова 38. Тел. 31-14, приймає вписи 1) до однокрітної школи купецької підготовки, 2) на дволітні і однокрітні жіночі курси торговельно-господарчі, 3) на річні торговельні курси, 4) на 5-місячні торговельні курси. Осібні курси стенографії — чужих мов — писання на машинах. Торговельні підручники зі шкільної бібліотеки. Кількість вільних місць обмежена. Інформації і вписи від 10-12 і від 4-6. 326 3-3

ТОРГОВЕЛЬНІ курси І. Гіршшпрунга, вул. Личаківська 34 приймає вписи на однокрітний торговельний курс для молоді і 5-ти місячний для дорослих. Стенографія. Писання на машинах. Осібні курси для абітурієнтів. Інформації від 2-6-го. 308 3-3

СТАНЦІЯ для учениць близько гімназії і шкіл УПТ. Есентуальна поміч в науці фортеп'яна. Зофії 20 I. пов. 362 2-2

ДВОХ учеників прийму на станцію на доглядні успішні. Батківська опіка. Зголошення вул. св. Тереси 2 Б. II. пов. на ліво. 358 2-2

ПОШУКУЮ спільника до фабричного підприємства що існує 20 літ з капиталом до 2000 доларів. Гіпотечна забезпечка. Зголошення до Адміністрації під „Гіпотечка“. 347 3-3

ФРАНЦУСЬКОЇ та англійської мови вчу поодиноким та збірно. Мих. Рудницький, Ред. „Діла“. 1-1

САМІТНА вдова ціт 46 пристійна здорова з посагом 20.000 злот. Хочє пізнати широго українця доброго характеру, лагідної вдачі на державній становині до літ 55. Матримоніяльна ціль. Листи просяться слати Зоня Домарадзка аул. Длорського 38, Перемишль. 380 1-1

СОЛІДАТОРА вправного, що пише на машині „Аллер“ українсько-польській прийме від 1. жовтня ц. р. адвокат д-р Хичій в Гусятині. 378 1-1

ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

має на складі
КНИГАРНЯ „Рідної Школи“ — У.П.Т. Львів
вул. Руська 1

ПРИЙМУ 2 учнів(и) на станцію, соняшні на і чиста кімната близько семінарії і гімназії. Нецкарева, вул. Японська ч. 2 офішині. 376 1-1

УЧИТЕЛЬ на посаді біля Люблін, якийже переписку з інтелігентною і ласною українкою до літ 24 в матримоніальній цілі. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під Учитель. 375 1-1

МАТУРА* Львів, Пекарська 59 а. На учні курси, ведені знайомими гімназійними професорами в новім, відповідно уладженім будинку шкільнім, приймає вписи на курси матуральні гімназійні, семінаріїні, шести і чотирьохкласові гімназійні. Власні научні кабінети і бібліотека. Численні подяки. Безплатна пікільна поміч позакурсова. Проспекти даром. Вписи від 11-1, 5-7. 370 1-1

ПРОДАМ гарний дім 3 покої, кухня, сад при трамваї, біля Листопада за 2500 дол. Ігнат, Львів, Куркова 24, між 3-5. 371 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолука

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

164 Переселення Рентгеном 23-25

Д-р Г. Ігель

л-кар Народної Лічниці

ординує в недугах очей

Львів, вул. Ягайлонська 20.

Лікарсько-дентетичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта
Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пльомбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті в американську систему. Пацієнтів з провізії полагджується в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 320 5-5

БУДОВИ НОВІ

надбудови і реконструкції будинків світської і церков, плани і кошториси виготовлює на найдогідніших умовах та найкоротшому часі

Інж. ЛЕВ ЛЕВИНСЬКИЙ

архітект будівничий

Львів вул. СОДОВА ч. 3, II поверх

355 (бічна Потоцького.) 2-16

Новість!

ЕПОХАЛЬНИЙ ВІНАХІД

ніколи

НЕ РЖАВІЮЧІ НОЖІ І ВИЛКИ

сталь не улягаюча ржі і плямам

Фабрика ножівничих виробів

Йосиф Гак (Наск)

в Штаєр (Steyer) Гор. Австрії

379 основана в 1875 році. 1-1

Генер. Предст. на Польшу

У Львові Академічна 26 Тел. 5-83 і 62

Конкурс

на референта для фахового шкільництва „Рідної Школи“ з речинцем до 15-го вересня 1927. Рефлюєтується в першій мірі на інженерів будови машини по можливості з практикою у фахових школах. Зголошення з особовими документами приймає Головна Управа „Рідної Школи“ Львів (Ринок ч. 10). 356 3-3